

THEMABIJEENKOMST 23 OKTOBER**De archeologie en het landschap van de Tweede Wereldoorlog in Gelderland**

Met het verdwijnen van de sprekende getuigen verschuift de aandacht steeds meer naar de stille getuigen van de Tweede Wereldoorlog: sporen in het landschap onder en boven het maaiveld die herinneren aan deze bewogen periode. WO2GLD organiseert samen met Erfgoed Gelderland een themabijeenkomst over landschappelijke en archeologische sporen van de Tweede Wereldoorlog in Gelderland.

Een middag voor geïnteresseerden in en betrokkenen bij de archeologie van de Tweede Wereldoorlog in Gelderland: van erfgoedprofessionals, archeologen, beleidsmakers en –bepalers tot grondeigenaren.

Dinsdag 23 oktober | aanmelden is mogelijk t/m 16 oktober | 50 plaatsen beschikbaar |
deelname is gratis | locatie: Garage Royal, Koningsweg 23A, Arnhem

PROGRAMMA

10.00 – 11.30

Optioneel: Wandeling door het Verborgene Landschap van 'Buitenplaats Koningsweg'. Kunstenaar en ontdekkingsreiziger Hans Jungerius neemt u mee langs Duitse hangars en andere landschappelijke sporen die ooit deel uitmaakten van de Fliegerhorst Deelen, het grootste Duitse militaire vliegveld op Nederlands grondgebied. (max. 35 deelnemers)

11.30 – 12.30

Inloop, registratie & lunchbuffet

12.30 – 13.00

Welkom en korte inleiding van het thema door dagvoorzitter Joost Rosendaal, voorzitter WO2GLD.

13.00 – 13.30

Nieuwe technieken van inventarisatie en onderzoek

Met behulp van nieuwe technieken wordt het in toenemende mate mogelijk om tot nu toe verborgen sporen zichtbaar te maken en het publiek hierover te informeren. Welke kansen en mogelijkheden biedt dit voor Gelderland en op welke manieren kan het publiek hierbij betrokken worden?

In een jaar durend pilotproject onderzoeken Erfgoed Gelderland en de Universiteit Leiden de mogelijkheden van de *convoluted neural networks* techniek bij het samen met het publiek in kaart brengen en beschrijven van archeologische sporen op de Veluwe, waaronder naar verwachting veel sporen uit WO2. Projectleider en publieksarcheoloog Roel Kramer blikt vooruit op de mogelijkheden.

Archeoloog Martijn Reinders verkent met de inzet van drones, vlogs en blogs de mogelijkheden om het publiek deelgenoot te maken van zijn onderzoeksproces naar onder andere de door de droogte zichtbaar geworden loopgraven bij Westervoort en het Luftwaffe-complex Teerose III op de Veluwe.

13.30 – 14.00

Beheer en behoud: landschapsbrigade WO2

Archeologische en landschappelijke sporen zijn uiterst kwetsbaar, aan (natuurlijk) verval onderhevig en dreigen in veel gevallen te verdwijnen. Het beheer en behoud vraagt permanente aandacht en inzet.

Ruim 8000 vrijwilligers zijn verbonden aan Landschapsbeheer Gelderland en zetten zich op velerlei wijze in voor het beheer en behoud van het landschap in de provincie. Een groep waarin veel affiniteit met het thema en bereidheid om de handen uit de mouwen te steken aanwezig is. Biedt dit potentieel mogelijkheden om vrijwilligers in te zetten bij het beheer en behoud van de sporen uit de oorlog? Projectleider André Kaper verkent de mogelijkheden.

14.00 – 14.30

Zichtbaar en beleefbaar: het Verborgene Landschap van 'Buitenplaats Koningsweg'

Stichting Verborgene Landschap is de initiatiefnemer van de herontwikkeling van een deel van de voormalige 'Fliegerhorst Deelen' tot een culturele woon- en werkenclave onder de naam 'Buitenplaats Koningsweg'. Het project was onlangs een van de winnaars van Brood en Spelen, de ontwerpprijsvraag voor nieuwe perspectieven voor het platteland, toegekend door de Rijksbouwmeester en Rijksadviseur voor het Landschap. Initiatiefnemer Hans Jungerius vertelt over het zichtbaar maken van ongeziene kansen in het landschap, door projecten te ontwikkelen op de scheidslijn landschap, beeldende kunst, erfgoed en toerisme.

14.30 – 15.00

Pauze

15.00 – 15.45

Gesprekstafels: schuif aan bij een van de drie thematische gesprekstafels en ga het gesprek aan met de sprekers, experts en met elkaar over de in de presentaties opgeworpen vragen, kansen en uitdagingen.

- Nieuwe manieren van inventarisatie en onderzoek
- Het beheer en behoud van archeologische en landschappelijke sporen
- Het zichtbaar en beleefbaar maken van sporen in het landschap

15.45 – 16.30

Paneldiscussie met sprekers en publiek onder leiding van dagvoorzitter Joost Rosendaal.

Terugkoppeling van het besprokene aan de drie gesprekstafels, prangende vragen en plenaire discussie over de kansen en mogelijkheden van de archeologie van de Tweede Wereldoorlog in Gelderland.

16.30 – 17.30

Netwerkborrel

BEREIKBAARHEID LOCATIE

Garage Royal is makkelijk per auto te bereiken (A50 en A12/E35) en beschikt over gratis parkeergelegenheid. Openbaar vervoer: vanaf NS station Arnhem bus 9 richting Schaarsbergen halte Koningsweg.